

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

FREE TRANSLATION

By the Grace of G-d
Third Day of the Week,
"Twice¹ blessed with good"
30th of Adar I — 1st Day² of
Adar II, 5746
Brooklyn, N.Y.

To the Sons and Daughters of
Our People Israel, Everywhere,
G-d bless you all!

Greeting and Blessing:

This day — the link that connects both months of Adar, Adar I and Adar II; right in the middle between Purim-Koton³ and Purim-Godol,⁴ which serves to underscore even more strongly the corresponding content⁵ of both months, that appear under the sign of the Purim miracle; thus becoming, as it were, one long month⁶ — "The month⁷ which was transformed for the Jews from sorrow to joy and from mourning to a festival";

This year, being a Jewish Leap Year⁸ — the joy is doubled.

This day surely provides a most suitable opportunity to reflect on "What is Purim?"⁹ In other words, what is really the significance of Purim, which took place some 2300 years ago, in Persia and Media — for us *today* and *here*?

Actually, in some respects, Purim — even more than any other special day or festival in our Jewish calendar — has a special significance for every Jew, man and woman,¹⁰ in the

midst of our Jewish people, in the present time¹¹ and in every land of dispersion.

Purim took place at a time when the Jews were in Golus (Exile), and even after the miracle of Purim, remained¹² in Golus (until the time when the construction of the Second Beis Hamikdosh was completed).¹³

The Megillah relates — and our Sages explain even in greater detail — that materially and economically, the Golus in Persia and Media (the last phase of the Babylonian Exile) was not at all severe.¹⁴ On the contrary, Jews were invited¹⁵ to the Royal Banquet; a Jewish woman, Esther, was the Queen,¹⁶ and "Mordechai the Jew" was one of the prominent men in the Royal Court.¹⁷ Yet, precisely during this time, there arose a wicked Haman who sought to "destroy,¹⁸ slaughter, and annihilate all the Jews, young and old, infants and women, *in one day!*" Whence did Haman get the audacity for such a plan?

The answer may be found in Haman's words to King Ahasuerus: "There¹⁹ is one people, dispersed and scattered among the nations in all the lands of your kingdom, and their laws are different from those of any other people."

Haman understood that Jews are *one*²⁰ people, even when they are dispersed throughout the world, and that the thing that unifies all Jews is their adherence to their own laws — the Torah and Mitzvos; and then no nation in the world can have any power over them.

However, when Haman comes to the Royal Banquet and meets there also Jewish guests; and he sees that although there is no compulsion — on the contrary, everything is "according to everyone's wish"²¹ — yet, there are among them individuals who are not particular about Kashrus, and who are ashamed to show their Jewishness, etc. — then he concludes that the Jews are not only "dispersed," but also "scattered"²² (disunited). Then he feels bold enough to come up with a decree of total destruction of a whole people in one day,²³ which no enemy of the Jews before him has ever conceived;

Till his nearest rival, the arch enemy of the Jews of half a century ago.

Comes Purim and reminds us how Mordechai the Jew, and Esther the Queen, and the whole Jewish people, "Mordechai's people,"²⁴ responded to Haman's decree:

Mordechai the Jew — "does not kneel nor bow down"²⁵ to anyone or anything which would make him compromise Yiddishkeit;

Esther the Queen risks her life to bring a deliverance to her people — "My life is my request, and my people is my plea";²⁶

All Jews join in a movement of Teshuvah and self-sacrifice²⁷ lasting almost a whole year,²⁸ although they could have easily saved themselves by declaring themselves as *Yehudim* (Jews) no longer;²⁹

Last but not least³⁰ — the Jewish children,³¹ from the tiny tots³² of Cheder, are gathered under Mordechai's leadership, and are inspired with the spirit of Mesiras-Nefesh for Torah and Yiddishkeit. And in their Zechus³³ especially, together with the Zechus of all the Jews, men, women and children, who are again reunited into one people — *one people* united through *one Torah*, given by the *One G-d*³⁴ —

Haman's decree becomes null and void, and HaShem's deliverance is complete — a deliverance not only from distress to complete relief, but even in a manner of a complete reversal:³⁵ Instead of Jews being afraid of their enemies, the enemies become afraid³⁶ of the Jews; instead of Jews being ashamed of their Jewishness, they show openly and proudly that they are *Yehudim*, who *acknowledge* and follow the whole Torah;³⁷ culminating in: "For the Jews there was Light, Joy, Gladness and Honor"³⁸ — in all respects, not only spiritually³⁹ but also materially.

* * *

Also in the Sedras of this week⁴⁰ — *Vayakhel* at the beginning and *Pekudei* at the end — the above points are indicated:

Vayakhel Moshe — Moshe Rabbeinu gathers all the Jews and unites them into one *kohol* (congregation), and they begin immediately with actual deeds: to strengthen Shabbos observance etc., to prepare quickly all that is needed for the Mishkan, and starting forthwith⁴¹ the construction of the Mishkan and all its sacred vessels.

And in the Sedra *Pekudei*, it is underscored, repeatedly⁴² many times, how each thing was done exactly as HaShem had commanded Moshe; and how the whole sacred undertaking was completed and the Mishkan was erected on Rosh Chodesh Nissan,⁴³ and immediately everyone sees how the Shechinah filled⁴⁴ the Mishkan; whereupon all realize the fulfillment of HaShem's command and promise,⁴⁵ *Make Me a Mikdash (Sanctuary) and I will dwell in their midst* — with each and every Jew making a "sanctuary" in one's heart,⁴⁶ and in one's home, and in the whole environment — through the *actual conduct* in the everyday life in accordance with the Will of the Creator, in a manner of "Light — this is Torah⁴⁷ etc., Honor — this is Tefillin (including all Mitzvos⁴⁸)."

May HaShem grant that very soon indeed we shall all see the fulfillment of our prayer and request, which we say in the Havdalah, at the *beginning* of *every* week, immediately before the week sets in with all its mundane activities: "For the Jews there was Light, Joy, Gladness and Honor," adding immediately, "So be it for us";

And from the temporary Geulo, while still in Golus, we would proceed,⁴⁹ from strength to strength,⁵⁰ to the eternal Geulo, the complete and true Geulo⁵¹ through Moshiach Tzidkeinu, when "the fulfilment of all the Mitzvos⁵² each and every⁵³ Mitzvah with all its pertaining Dinim" — will be carried out to perfection.

With esteem and blessing for a
joyous Purim, *Purim Godol* — a "great"
Purim in general and particularly
in matters concerning Jews and Jewishness,

/Signed: Menachem Schneerson/

(1) פרשי בראשית א. ז. ובאזה"ת (בראשית לג, א ואילך. ועוד) ובמכתב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (בסה"מ תש"ט ע' 19 (השני) ובאגרות קודש שלו ע' קלה ואילך) מקשר זה עם מחז"ל (קידושין מ, א) טוב לשמים וטוב לבריות. ולהעיר, שגם קביעות פורים בשנה זו היא ביום השלישי. (2) ראה שו"ע אה"ע סקכ"ז ס"ו. (3) כן נקרא במהרי"ל הל' פורים. דרכי משה או"ח סו"ס תרצו (סק"ג). וכן הובא בסידור אדה"ז (לפני למנצח יענך). השלמה לשו"ע אדה"ז או"ח סקל"א ס"ח. ובדרכי משה שם (סק"ב): פורים ראשון. (4) כן נקרא בסידור אדה"ז שם ובהשלמה לשו"ע אדה"ז שם. (5) דאין בין אדר הראשון ואדר השני אלא כ' (מגילה ו, ב). (6) ר"ו, רא"ש (ועוד) לגדרים סג, ריש ע"ב. וראה לקו"ש חט"ז ע' 344 ואילך בענין. משנכנס אדר מרבין בשמחה — אם קאי גם על אדר ראשון. (7) אסתר ט, כב. ובירושלמי (מגילה פ"א ה"א): כל החודש כשר לקריאת המגילה כו' והחודש אשר נהפך להם כו'. שו"ע או"ח סתרפ"ח ס"ז. וברמ"א שם: והכי נהוג (אלא שבנוגע למקרא מגילה בלבד ולא יעבור ט"ז בו. וראה לקו"ש ח"א ע' 342 בהערה ד"ה מחרת יום הפורים). (8) להעיר מירושלמי שם ה"ה: אותה השנה (שנעשה בה הנס) היתה מעוברת (אלא שדעת הבבלי לא משמע כן — מדלא הביאו בסוגיא זו (מגילה ו, ב) להכריע הדין). ולהעיר משער הפסוקים להארי"ל ר"פ האתחנן. לקרא להה"מ (הוצאת קה"ת) ס"י קה. וראה לקו"ש לוי יצחק למגילת אסתר ס"ע צו. שם ע' צט. (9) ע"ד לשון חז"ל בנוגע לתנוכה (שבת כא, ב). (10) ד"גשים חייבות במקרא מגילה שאף הן היו באותו הנס" (מגילה ד, א). ויתירה מזו, ע"י אשה, אסתר, נעשה הנס (רשב"ם, הובא בתורה שאף הן — מגילה שם. רשב"ם פסחים קה, ריש ע"ב ד"ה שאף הן). ולהעיר, שאסתר דוקא בקשה (ופעלה): (1) כתבוני, (2) לדורות (מגילה ז, א. וראה בארוכה לקו"ש חט"ז שיחה א' לפורים (ע' 352 ואילך) ובהערות שם). (11) להעיר מפירוש הבעש"ט במחז"ל (מגילה יז, א) הקורא את המגילה למפרע לא יצא — כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות ס"י עח. וש"נ. (12) ד"אכתי עבדי אחשוורוש אנן" — מגילה יד, א. (13) כי "במלכות אחשוורוש בתחלת מלכותו כתבו שטנה על יושבי יהודה וירושלים" שלא לבנות ביהמ"ק — עזרא ד, ו ובפרשי. תיב"ע ופרשי עה"פ אסתר ה, ג. (14) ראה בארוכה שיחת פורים התשי"א (ספר השיחות התשי"א ס"ע 68 ואילך). (15) אסתר"ר פ"ז, יח. יל"ש אסתר רמז תתרנז. וראה שיחה הנ"ל. (16) ובפרט אשר, ותשא חן וחסד לפניו" — אסתר ב, יז. (17) "יושב בשער המלך" — אסתר שם, יט. ועוד. וראה מגילה ג, סע"א שאחשוורוש שקל עצה ממרדכי. ודרז"ל עה"פ כרצון איש ואיש (מגילה יב, סע"א). (18) אסתר ג, יג. (19) אסתר ג, ח. (20) ראה גם לקו"ש חכ"ב ע' 257. שם ע' 4-263. (21) אסתר א, ז. וראה אסתר"ר ויל"ש הנ"ל. מגילת סתרים עה"פ. (22) ראה גם מגילת סתרים עה"פ. (23) אסתר ג, יג. (24) אסתר שם, ו. (25) שם, ב. (26) שם ז, ג. (27) ראה תור"א מג"א צז, א. שם (בהוספות) קכ, ד. שרי אורה שער הפורים ד"ה וקבל היהודים פ"ח (צ, ב). ד"ה חייב אינש עטרית פ"ד (סה"מ עטרית ע' שו), תרפ"א (תש"ח) פ"ה (סה"מ תרפ"א ע' קצא). ד"ה בלילה ההוא הישית פ"ה (סה"מ הישית ע' 9). (28) כ"ה בתור"א שם קכ, ד: כמעט משך שנה. אבל בתור"א שם צז, א (ועד"ז בשאר המקומות שבהערה הקודמת): כל השנה כולה. וראה ד"ה וקבל היהודים תשל"ח פ"ג. (29) כ"ה במגילת סתרים עה"פ אסתר ג, יג. תור"א שם צז, א. ובד"ה חייב אינש וד"ה בלילה ההוא שבהערה הנ"ל. אבל ראה לבוש, הובא בט"ז או"ח סתר"ע סק"ג. ובד"ה חייב אינש תרפ"א הנ"ל: ידוע ההפרש שבין תנוכה לפורים, דמל' יון. גופן של ישראל לא רצו להשמיד ח"ו. אבל המן ביקש להשמיד. בגופן של ישראל. ומסיים: וע"כ עיקר הגוים היתה להיוותם יהודים ואם היו ח"ו כופרים באמנותן היתה מתבטלת הגזירה לגמרי. (30) ע"ד ב"ר פעה"ח, ת. פרשי עה"פ וישלח לג, ב. (31) ראה אסתר"ר פ"ח, ז. פ"ט, ד. יל"ש אסתר רמז תתרנ"ח. וראה גם אסתר"ר פ"י, ד. ויקר פכ"ח, ו. יל"ש אמור רמז תתרמ"ג (עה"פ כג, א). פס"ר פ"ח (פ' העומר). וראה ד"ה וקבל היהודים תרפ"ז (תשי"א) פ"ג ופס"ז (סה"מ תרפ"ז ע' קיב). שם ע' קכ"ד ה. (32) הבל שאין בו חטא — שבת קיט, סע"ב. וראה זהר בתחלתו (א, רע"ב). והשייכות ליום שלישי. (33) ראה אסתר"ר פ"ט, ד. יל"ש אסתר רמז תתרנז. וראה גם אסתר"ר פ"ז, יז (קרוב לסופה) — נתבאר בלקו"ש כ"א שיחה לפורים (ע' 206 ואילך). (34) ראה חגיגה ג, סע"א ואילך. (35) אסתר ט, א. (36) שם ח, יז, ט, ב. (37) כדרשת חז"ל (מגילה יג, רע"א) עה"פ (אסתר ב, ה) איש יהודי: שכל הכופר בע"ז נקרא יהודי אשר, "הכופר בה (בע"ז) כמודה בכל התורה כולה" (קידושין מ, א). (38) אסתר

ח, טז. 39) ראה ג"כ דחז"ל אורה זו תורה כו'. וראה לקמן. 40) כתורת אדה"ו ("היום יום" ע' קא. ספר השיחות התשיב ע' 29 ואילך): מעו בעדארף לעבן מיט דער צייט. . מיט דער פרשת השבוע און פרשת היום פון דער סדרה פון דער וואך. 41) תנחומא ס"פ פקודי. 42) תנחומא שם. 43) פקודי מ, יז. 44) שם, לד. 45) תרומה כה, ח. וראה לקו"ת ריש פרשתנו. 46) דבתוכו לא נאמר אלא בתוכם — בתוך כאו"א (ראה ר"ח שער האהבה פ"י בתחלתו (ד"ה ושני הפסוקים). אלשיך תרומה עה"פ. של"ה חלק תושב"כ תרומה שכה, ב. שכו, ב. וכן בשער האותיות אות ל. ועוד. וראה תו"א ר"פ ויקהל. ד"ה בא"ת לגני התשיב בתחלתו. 47) מגילה טז, ב. וראה גם תיב"ע עה"פ. ע"פ חסידות — שערי אורה ד"ה הג"ל פכ"ט. ועוד. 48) דהוקשה כל התורה כולה (— המצוות) לתפילין — קידושין לה, א. נתבאר בלקו"ת שלח, ד. ואתחנן יב, סע"ג. אוה"ת ואתחנן ע' רס ואילך. סה"מ תרכ"ז ע' ק. תרל"ז (ח"ב) ע' רפד (ושם: הוקשו כל המצוות שבתורה לתפילין). שם ע' רצ"צא. שם ע' שסז (ושם: כל מצותי של תורה). ועוד. וראה לקו"ש ח"ט ע' 79 הערה 3. 49) ראה מגילה ו, סע"ב ובפרשי: מסמך גאולה לגאולה. ולהעיר, שענין זה קובע בשנה מעוברת (כשנה זו) — בכדי ל"מסמך גאולה לגאולה" קורין את המגילה באדר שני דוקא. 50) בל' הכתוב תהלים פד, ח. 51) שאין אחרי גלות (תוד"ה ה"ג — פסחים קטז, ב). 52) כיון שיבנה ביהמ"ק וכל יושב"י עלי' (ראה ערכין לב, סע"ב. רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י ה"ח). 53) ל' הרמב"ם בסוף מנין המצוות על סדר ההלכות — סיום שיעור רמב"ם דיום זה (לפי החלוקה דג"פ ליום).